O *Nových barbarech a lecčem jiném...*

Nikterak zapíraným impulsem pro vznik vyhraněné skupiny francouzských umělců *Les Nouveaux Barbare* v Montpellier byla výstava afrického umění v pařížském Centre Pompidou nazvaná Magie země. Jak víme, taková inspirace Afrikou není ve Francii první, ale tentokrát je více než jindy pokusem vymanit se z jisté krize konvenčních kulturních hodnot západoevropské civilizace, snahou osvobodit imaginaci velkorysým gestem, vědomým příklonem k archetypům tzv. primitivních společností. Vůdčí osobnost skupiny Claude Henri Bartoli již několik let rozvíjí vlastní koncepci kultovních objektů, totemů, následován dalšími v široké škále technik i přístupů. Překvapivě působivé výsledky představila skupina pražskému publiku v mimořádně příznivém prostředí Galerie Vyšehrad (5. 4.-1. 5. 1994). Protože C. H. Bartoli je zároveň také organizátorem výtvarných aktivit ve svém regionu Languedoc-Roussillon, prezidentem místní nekomerční asociace Arcana, využila jsem jeho návštěvy k rozhovoru o poslání a fungování této organizace.

: Arcana působí v Montpellier (600 tisíc obyvatel), centru regionu, a sdružuje nejen víc než stovku umělců, ale také architekty, kritiky, amatéry a přátele umění. Členské příspěvky 100-150 franků jsou doplňovány příspěvky města, regionu i státu (ministerstva kultury). Asociace si také vydělává – výchovnými programy přímo ve školách, prodejem děl ve vlastní galerii, výběrem a instalací výstav pro místní instituce, každoroční tombolou výtvarných prací. Spektrum činnosti galerie je relativně široké – malířství, sochařství, kresba a zvláště video-art. Výstavy trvají běžně 14 dní (zahraniční 1 měsíc). Jako dokumentační centrum otevřené každodenně od 15 do 19 hod. pomáhá galerie umělcům při publikačních a reprezentačních příležitostech a při žádostech o dotace.

: Asociaci Arcana C. H. Bartoli nejen založil, ale sám také v ní obstarává podstatný díl práce koncepční i instalační (další pracovní síla zajišťuje provoz galerie a dokumentačního centra). Mnoho času a energie mu pochopitelně pohltí příprava podkladů pro jednání s institucemi nebo orgány státní a městské správy. Takové vazby totiž vytvářejí spletité, ale současně nezbytné předivo života francouzské místní kultury. Každá asociace musí být registrována prefekturou regionu a její statut musí být zacílen na službu veřejnosti (nikoli „konfesně" ve smyslu výtvarného směřování). Prefektura ji finančně nejen kontroluje, ale i podporuje (formou grantů na důkladně připravené a dokumentované projekty). To je stav, k němuž se snad pomalu blížíme i my.

: Pokud se však jedná o umění a trh, je francouzská praxe poněkud odlišná od naší. Soukromé galerie svůj prostor nepronajímají, přijímají díla do komisního prodeje s přirážkou 50-90 %. Galeristé se přitom sami starají o publicitu umělců směrem k médiím, kritikům a muzeím. Umění jako tvůrčí proces na straně jedné a byznys na straně druhé jsou tu jasně odděleny. Ve Francii v současnosti pracuje asi 120 tisíc umělců, ale až na úplné špičky má každý z nich ještě jiné pravidelné zaměstnání (většinou ve školách a kulturních institucích). Co to napovídá, nechávám už na domyšlení.
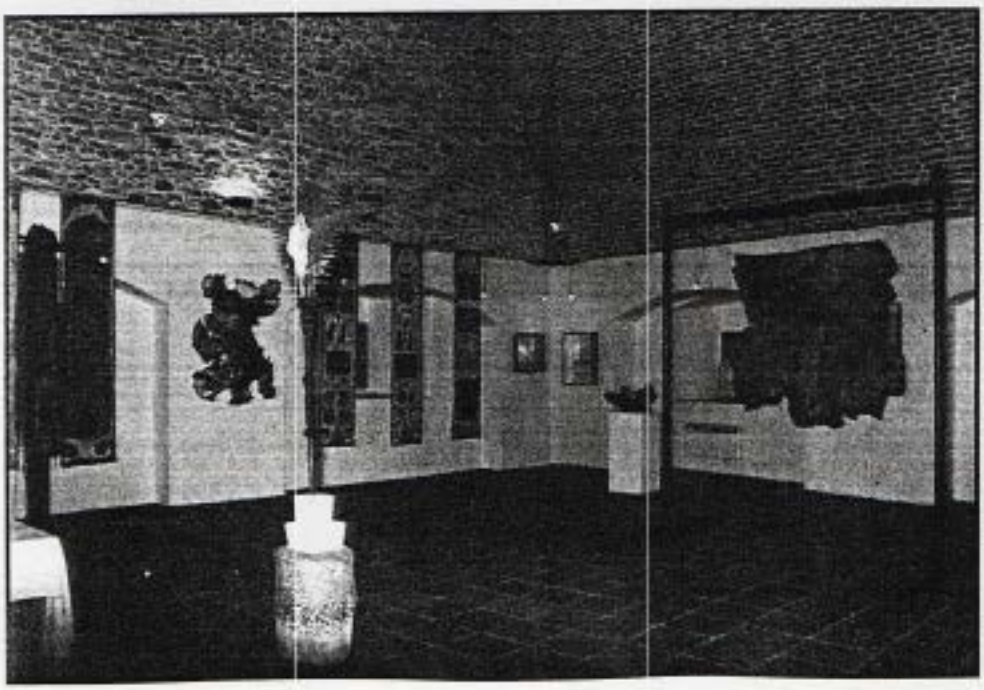
JANA KŘÍŽOVÁ